

tation i Landcommunerne, overensstemmende deels med Grundlovens Grundsatninger, deels med de Regler, der maae høves for Die ved Communerne's Organisation, hvilke Regler ikke ganske kunne falde sammen med dem, der følges ved Statsforholdenes Ordning. Ikke blot er Ønsket om dette Forholds Ordning fremfor de øvrige kommunale Forholds meget levende udtalt; men den Forandring, der er skeet med Hartkornet, idet det privilegerede Hartkorn er bortfaldet, hvilket ikke har kunnet blive uden Indflydelse paa Sædegaardenes Forhold, har gjort dette Forholds Ordning særdeles nødvendig. Der fremkom derfor i forrige Sæssion et Forslag til at afhjælpe de meest paatrængende Anomalier, ved at sætte en anden Valgklasse istedetfor Lehnbesidderne og Sædegaardseierne, nemlig de, der eie 20 Lønder Hartkorn. Imidlertid kunde man ikke enes om denne Hovedsætning, og saaledes kom Loven ikke ud, undtagen for Lehnbesiddernes Vedkommende. Naar først Rigsdagen og Regjeringen ere blevne enige om Ordningen af det vanskelige og meest omtvistede Forhold, nemlig Valgloven for Landcommunerne, da vil det næste Skridt være, deels at ordne Forholdet med Hensyn til Valgloven for Kjøbstæderne, der frembyder mindre Vanskeligheder, og deels at ordne Communerne's større selvstændige Myndighed, som efter Grundloven skal tillægges dem. Imidlertid er denne sidste Ordning ikke heller saa paatrængende; thi det staaer i Administrationens, i Ministeriets Magt faktisk at indrømme Communerne den Selvstændighed, som Grundloven vil have tillagt dem, og jeg troer ogsaa, at det opfattes saaledes af Ministeriet. Communerne behøve vel Sanction under mangfoldige Forhold endog af mindre Vigtighed; men denne nægtes dog meget sjældent. Communerne udøve faktisk stor Indflydelse paa og raade over de Anliggender, der ere virkeligen kommunale. Det derimod, jeg for mit Vedkommende maa aldeles erklære mig imod, og som jeg ikke vil kunne gaae ind paa, er den totale Reform af de kommunale Forhold, som man har villet gjøre gjældende, og som man har anseet fornøden for at opfylde Grundloven, idet man nemlig har villet danne andre kommunale Kredse — navnlig har

man villet indføre Herredsråd og derved for største Deelen eller idetmindste for en stor Deel tilintetgjøre Sognecommunens nærværende Betydning — og saaledes, om jeg saa maa sige, rystet hele det kommunale Forhold, som det nu bestaaer, hvortil kommer, at man til samme Tid har villet ganske omordne hele den kommunale Bestaatning, Alt, hvad der vedkommer Betrasenet, Kjørselsbetrasenet, og saaledes tilfødes netop de nyere Love, der ere udarbejdede med megen Omhyggelighed, om der end kan gjøres adskillige Indvendinger imod dem, og som tildeels nyligen ere traadte i fuld Kraft. Jeg antager, at en saadan Indgriben i og Omdannelse af alle de kommunale Forhold, efterat det kommunale Liv her i Landet kun er omtrent 10 Aar gammelt, vilde føre til megen Misfornøielse og megen Forvirring. Dersom der i alt Fald skulde finde en saadan Omdannelse Sted og navnlig Omdannelse af Kommunalkredsene, saa maatte den i alt Fald følges ad med Omdannelsen af Retspleien og Administrationen, der ligeledes er stillet i Udseende af Grundloven. Disse Bemærkninger ere nærmere udviklede i de forelagte Motiver, og dermed har Indenrigsministeren saaledes tilladt sig at forklare det Standpunct, hvorpaa han har stillet sig i denne Sag.

Hvad Loven selv angaaer, saa gaaer § 1 ud paa den Forandring, at det Sæde i Sogneforstanderskaberne, som hjemledes ved den blotte Eiendomsbesiddelse af 32 Edr. Hartkorn, skal bortfalde, og at i det Sted skal der indtræde saamange flere valgte Medlemmer. Ifølge den Grundsatning, som er udtalt i Grundloven, og efter hvad der er vedtaget om Lehnbesidderne, er det i og for sig ingen holdbar Bestemmelse, at saaledes den blotte Eiendomsbesiddelse uden alt Hensyn til Personligheden giver Afgang til livsvarigt Sæde i Communalraadene. Dertil kommer, at denne Bestemmelse medfører en høist uhensigtsmæssig Ulighed i de forskjellige Sognecommuner, idet der i nogle Amter, f. Ex. i Frederiksborg Amt i det forrige Nyttedistrict, er ingen eller kun 1 eller 2 af disse Medlemmer, medens der andre Steder, hvor der er meget Fastegods og Godser, som støde sammen, kan være 3 eller 4 saadanne Medlemmer i hvert Forstanderskab.